

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Державне будівництво та місцеве
самоврядування»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	Всі спеціальності ННІ ЕУПІТ (крім 281 ПУА)
Курс, семестр	2 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0. Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>Денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 годин, практичних – 24 годин. <i>Заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 4 годин, практичних – 2 годин. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> доктор економічних наук, професор Дорофєєв О.В. <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4). <i>e-mail:</i> olexandr.dorofeev@pdau.edu.ua, <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/dorofeyev-oleksandr-viktorovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова факультетська навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Результати навчання	РН 05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у поєднанні з низкою соціальних навичок, а саме здатністю:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах;
- працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером;
- діяти соціально відповідально та свідомо;
- діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувані у здобувачів вищої освіти системи знань і навичок з державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна.
 Тема 2. Основи організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.
 Тема 3. Організація роботи Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади в Україні.

Тема 4. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.
 Тема 5. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
 Тема 6. Бюджетні повноваження держави і органів місцевого самоврядування.
 Тема 7. Відносини органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;
 наочні методи: ілюстрування; демонстрування;
 практичні методи: вправи; практичні роботи;
 робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій, кейс-метод, мозковий штурм;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, підготовка презентацій завдань самостійна робота.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, творчі завдання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала оцінювання результатів навчання

Наведені в Додатку до Силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

– щодо термінів виконання та перескладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

– щодо академічної доброчесності

виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>).

– щодо відвідування занять

не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти мають приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад,

	лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.
– щодо зарахування результатів неформальної \ неформальної освіти	Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни. Пропоновані онлайн ресурси наведені в розділі силабусу «Рекомендовані джерела інформації».
– щодо оскарження результатів оцінювання	Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І.І. Бодрова та ін. ; за ред. С.Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2018. 392 с. URL: <https://surl.li/ebizqr>.
2. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посібник для підготовки до іспиту / С.Г. Серьогіна та ін. Харків : Право, 2019. 212 с. URL: <https://surl.li/mksvyn>.
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>.
4. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
5. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>.
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr#Text>.
7. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
8. Про статус депутатів місцевих рад : Закон України від 11.07.2002 № 93-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15#Text>.
9. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

Допоміжна:

1. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навчальний посібник. Київ : Рада Європи, 2017. 110 с.
2. Навчальний посібник для підготовки до вивчення вибіркової освітньої компоненти «Децентралізація публічної влади» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 052 Політологія, 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування. Укладачі: Людмила Горохова, Микола Козловець, Марія Огороднійчук. Житомир : Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 236 с.
3. Сухонос В.В. Механізм держави і місцеве самоврядування: дихотомія антиномії і симбіозу в конституційно-правовій парадигмі : монографія. Київ : В-во «Університетська книга», 2023. 287 с.
4. Кравченко В. В., Бородін Є. І. Квітка С. А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління : навчальний посібник у схемах. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 148 с.
5. Місцеве самоврядування : підручник / за заг. ред. В. М. Вакуленка, Ю. Ф. Дехтяренка, В.С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 672 с.

Інформаційні ресурси:

1. *Верховна Рада України* : Офіційний веб-портал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.
2. *Національне агентство України з питань державної служби* : Офіційний веб-портал. URL : <https://nads.gov.ua/>
3. *Полтавська міська рада* : Офіційний сайт. URL: www.radapoltava.gov.ua/.
4. *Полтавська обласна державна адміністрація* : Офіційний веб портал. URL : <http://www.adm-pl.gov.ua/>.
5. *Полтавська обласна рада та виконавчий комітет* : Офіційний сайт. URL: <https://oblrada-pl.gov.ua/>
6. *Президент України* : офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>.
7. *Урядовий портал* : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № 2 від 03 вересня 2024 року.

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма здобуття освіти

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна.	7		3	10
Тема 2. Основи організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні	7		3	10
Тема 3. Організація роботи Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади в Україні.	7	10	3	20
Тема 4. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.	7		3	10
Тема 5. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування.	7	10	3	20
Тема 6. Бюджетні повноваження держави і органів місцевого самоврядування.	7		3	10
Тема 7. Відносини органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.	7	10	3	20
Разом	49	30	21	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
		розв'язування тестів	написання контрольної роботи	
Тема 1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна.	-			-
Тема 2. Основи організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні	-	14	14	28
Тема 3. Організація роботи Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади в Україні.	-			-
Тема 4. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.	-			-
Тема 5. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування.	-	14	14	28
Тема 6. Бюджетні повноваження держави і органів місцевого самоврядування.	16			16
Тема 7. Відносини органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.	-	14	14	28
Разом	16	42	42	100

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
6	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
4-5	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-3	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка правильно виконаних тестових завдань – 90-100 %.</i>
7-8	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка правильно виконаних тестових завдань – 74-89 %.</i>
5-6	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка правильно виконаних тестових завдань – 60-73 %.</i>
0-4	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Частка правильно виконаних тестових завдань – 0-59 %.</i>

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.</i>
2	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.</i>
1	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.</i>
0-0,5	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.</i>

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
15-16	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
10-14	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
5-9	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-4	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-14	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.</i>
11-12	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.</i>
8-10	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.</i>
0-7	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.</i>

Контрольна робота містить 3 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється від 0 до 14 балів.